

Kontrola korova u usevima kukuruza i suncokreta

Автор(и): гл. ас. д-р Зорница Петрова, Добруджански земеделски институт – Генерал Тошево, ССА

Дата: 12.04.2024 *Брой:* 4/2024

Rezime

Dugoročne studije u našoj zemlji pokazuju da se prinosi kukuruza i suncokreta pri umerenoj zakorovljenosti smanjuju za 15-25%, a pri jakoj zakorovljenosti za više od 40-50%. Jaka zakorovljenost dovodi do naglog smanjenja prinosa i otežanog rada mašina za žetvu. Povećavaju se gubici zrna, ulaže se više energije za žetvu po jedinici površine, a povećava se i banka semena korova. Veliki broj korova nalazi veoma povoljne uslove za rast i razvoj u usevima. Tehnologija Clearfield i tehnologija Express SUN naširoko se koriste kod brojnih hibrida suncokreta.

Zaštita useva kukuruza i suncokreta od korova u ranim fazama njihovog razvoja od velikog je značaja, jer ih oslobađa konkurencije korova i smanjuje gubitke u prinosu koji nastaju kada su usevi zaraženi korovima.

Kukuruz

Korovima u usevima kukuruza suprotstavljamo se herbicidima koji se primenjuju na zemljište i herbicidima za primenu po nicanju. Za tu namenu postoji dovoljno širok asortiman proizvoda sa različitim mehanizmima delovanja i rokovima primene. Neophodno je poznavati vrstni sastav korova na određenom polju kako bi se odabrao najprikladniji herbicid i poštovala preporučena doza.

Obična loboda

Useve kukuruza najčešće zaraze rani korovi – vrste divlje slačice, poljska povijuša (*Fallopia convolvulus*) i drugi, a među kasnim prolećnim korovima konkurenti su zelena muhara, obična loboda, muhovac, vrste štira, tatula, pasje grožđe, poljska ljubičica, dvolisna dvornica, gorski dvornik, maslačak i drugi; među travama – crna livadska trava, divlji zob i drugi.

Korovi sa podankama i izdančarski korovi kao što su sirište, poljska povijuša, poljska palamida, mlječika i drugi masovno se povećavaju i šire, što je obično posledica nedostataka u agrotehničkim merama – korišćenje rotacionih freza i disk plugova u prisustvu korova sa podankama, nepravilan plodoređ i, ne na poslednjem mestu, pogrešna i neblagovremena primena herbicida, neprecizne doze i drugo.

Poljska povijuša

Gajenje kukuruza u monokulturi ima svoje nedostatke – višegodišnje korovske vrste kao što su sirište, poljska povijuša itd. povećavaju se u broju.

Suzbijanje korova je efikasnije kada se agrotehničke i hemijske mere kombinuju. **Među agrotehničkim merama, plodoređ je od najvećeg značaja.** Ako se na polju utvrdi jaka zaraza višegodišnjim korovima, u plodoređ se uključuju pšenica i ječam, jer ranije oslobađaju zemljište i pružaju mogućnosti za odgovarajuću obradu zemljišta. Pored toga, mineralna đubriva treba da budu uravnotežena, setva treba da se izvrši u optimalnom roku i što je pre moguće posle poslednje predsetvene obrade. Posle setve preporučuje se valjanje kako bi se obezbedilo ujednačeno nicanje biljaka kukuruza, što drobi grudve, izravna površinu zemljišta i time obezbeđuje ravnomernu distribuciju i efikasnost herbicida koji se primenjuju na zemljište.

U periodu posle setve i pre nicanja kukuruza na zemljište se primenjuju herbicidi pretežno graminicidnog delovanja.

Protiv jednogodišnjih travnih i širokolisnih korova, uključujući sirište iz semena, posle setve i pre nicanja useva može se primeniti jedan od sledećih herbicida za primenu na zemljište: Merlin Flex 480 SC – 42 ml/ha (proizvod je zavisno od vlažnosti zemljišta u periodu od setve do nicanja; ako dođe do ranog suša, herbicid se može koristiti na početku nicanja useva i korova); Adengo 465 SC – 44 ml/ha, proizvod se takođe

može primeniti rano po nicanju u dozi od 35 ml/ha (Adengo je manje zavisen od deficita vlage u zemljištu); Lumax 375 SC – 300-400 ml/ha; Dual Gold 960 EC/Tender EC – 150 ml/ha; Stomp New 330 EC – 400 ml/ha; Stomp Aqua – 350-400 ml/ha; Kamix 560 SE – 200 i 250 ml/ha (efikasan čak i pri nedovoljnoj vlažnosti zemljišta); Spectrum – 80-140 ml/ha; Pendigan 330 EC – 400 ml/ha; Gardoprim Plus Gold 500 SC/Silba SC – 400-450 ml/ha; Callisto 480 SC – 20 ml/ha; Pledge 50 WP – 8 g/ha.

Herbicidi koji se primenjuju na zemljište uništavaju većinu korova koji niču, a uklanjanjem istih u ranim fazama razvoja useva obezbeđuje se dobro formiran sklop. Međutim, njihovo trajanje delovanja je oko 40-50 dana, nakon čega počinje sekundarna zakorovljenost i postaje neophodna primena herbicida po nicanju.

Za razliku od herbicida koji se primenjuju na zemljište, herbicidi za primenu po nicanju imaju malu zavisnost od vlažnosti zemljišta.

Protiv jednogodišnjih i višegodišnjih travnih korova i jednogodišnjih širokolisnih korova, uključujući sirište iz semena i podanaka, usev se može tretirati jednim od sledećih herbicida: Adengo 465 SC – 35 ml/ha (od setve kukuruza do 1.–2.–3. lisne faze useva i za travne korove do 1.–2. lisne faze pre vrsanja, a za širokolisne korove do prvog para pravih listova); Lumax 375 SC – 300 ml/ha u ranoj fazi rasta korova (2–3 lista); Laudis OD – 200 ml/ha u 2.–8. lisnoj fazi useva, do 6. lista korova i pri visini sirišta od 15–25 cm; Logos 4 SC – 125 ml/ha do 8. lisne faze useva i 2.–4. lista sirišta; Equip OD – 200–250 ml/ha u 3.–6. lisnoj fazi osetljivih korova – muhovca, obične lobode, crvenog štira, puzavog štira, pastirske torbe, dvolisne dvornice, običnog dvornika, pasjeg grožđa, tatule; Callisto 480 SC – 20 ml/ha – po nicanju za kukuruz i rane faze korova; Merlin Flex 480 SC – 42 ml/ha u 1.–3. lisnoj fazi useva; Principal – 9 g/ha + Trend – 0.1% (aditiv) u 2.–8. lisnoj fazi useva; Ventum WG – 10–15 g/ha + Mero – 200 ml/ha (aditiv) u 2.–6. lisnoj fazi useva; Mistral Extra 6 OD – 65–75 ml/ha u 1.–8. lisnoj fazi kukuruza, 2.–4. listu korova i visini sirišta od 15–25 cm sa 20–40 l rastvora za prskanje po hektaru (jednokratna primena); Stomp Aqua – 350 ml/ha na početku vegetacije kukuruza i do 2. lista korova; Monsun Active OD – 150 ml/ha u 2.–8. lisnoj fazi kukuruza; Pendigan 330 EC – 400–600 ml/ha sa 20–40 l vode/ha.

Herbicidi Adengo i Merlin Flex imaju UV zaštitu, stoga ne isparavaju i ne razgrađuju se pod direktnim sunčevim zracima.

Protiv širokolisnih korova usevi se mogu prskati jednim od sledećih herbicida: Magneto TOP 464 SL – 80–100 ml/ha u 3.–5. lisnoj fazi kukuruza, uključujući korove blago osetljive na hormone slične herbicidima; Maton 600 EC – 110 ml/ha u 3.–5. lisnoj fazi kukuruza; Kalimba – 60–75 ml/ha u 3.–5. lisnoj fazi useva;

Mustang 306.25 SC – 40–60 ml/ha u 3.–5. lisnoj fazi kukuruza (veća doza se primenjuje u prisustvu poljske palamide); Terminator 4 SC – 125 ml/ha do 8. lisne faze kukuruza, 2–4 lisne faze sirišta (iz semena i podanaka).

Protiv jednogodišnjih i višegodišnjih širokolisnih korova može se koristiti Casper 55 WG – 30 g/ha u 3.–8. lisnoj fazi kukuruza, u 2.–4. lisnoj fazi jednogodišnjih korova, 4–6 listova (rozeta) kod višegodišnjih i 15 cm visine poljske povijuše (do cvetanja).

Suncokret

Pasje grožđe

Useve suncokreta zarazi više od 130 vrsta korova. Najrasprostranjeniji jednogodišnji korovi su crveni i puzavi šir, divlja slačica, obična loboda, pasje grožđe, vrste zelene muhare, muhovac i proso, tučak, dvolisna dvornica, pastirska torba, maslačak, a među višegodišnjim – sirište, poljska povijuša, poljska palamida.

Zelena muhara

Određene nove rase volovoda (*Orobancha cumana*) takođe stvaraju probleme.

Suncokret je veoma osetljiv na zakorovljenost u ranim fenološkim fazama svog razvoja. Prisustvo korova uzrokuje smanjenje suve materije, proređ